

Verkkoa tarvitaan aina

Haastattelu: Veikko Mäkelä

Tietoliikenneverkko on käyttäjille epämääräinen käsite. Kun tieto kulkee maailmalta työkoneelle, kaikki on hyvin. Taustalla on kuitenkin paljon välttämätöntä tekniikkaa. Seppo Syrjänen vetää tietotekniikkaosastossa ryhmää, jonka tehtävänä on pitää piuhat ja vehkeet kunnossa.

”Verkko on suurimmalle osalle käyttäjistä aika abstraktisti ’netti’, paikka jossa on kaikenlaista ja jossa tehdään hommat”, aloittaa Syrjänen. Ihmiset saattavat tietää, että verkko on olennainen osa tietotekniikka, jolla monet arkipäiväiset asiatkin tehdään.

Tietoliikenneihmisille verkko on toki konkreettisempaa, kuten valokuituja, kytkimiä, reitittämiä ja IP-osoitteita. *”Verkon palvelut, eli se, mitä tietokoneet verkolla saavat aikaan, eivät enää kuulu meidän tontillemme”,* Seppo valistaa.

Kun verkko toimii, sen olemassaoloa ei juuri huomaa. Syrjänen huomauttaa, että verkon tehtävänä onkin vain toimittaa tieto perille. *”Se, että jokin normaalisti toimiva asia ei tänään toimikaan normaalisti, voi johtua kyseisestä järjestelmästä itsestään tai sitten alla olevasta verkosta”.* Sepon mielestä eron tietäminen ei oikeastaan kuulukaan käyttäjille. Heille tärkeintä on saada työnsä valmiiksi. Toisaalta ongelman todellisen syyn tietäminen tuskin on haitaksi. *”Tieto harvoin oikeasti lisää tuskaa”,* Syrjänen arvelee.

Kehittelyä ja korjailua

Yliopiston verkko työllistää riittävän hyvin tietoliikenneväen. Kun verkko *melkein* aina toimii moitteettomasti, työaika kuluu kehityshankkeisiin. *”Näitähän meillä piisaa, sillä verkonvalvonnassa, tilastoinnissa, dokumentoinnissa ja käyttäjille näkyvissä palveluissa on aina parantamisen varaa”,* Seppo toteaa. Suurin osa kehitystyöstä on tulevien tarpeiden ennakointia. Näitä joudutaan paljon miettimään ihan itse, onneksi ehdotuksia tulee myös muilta aktiivisilta yliopistolaisilta.

Arkeen kuuluvat myös laitosten muuttojen aiheuttamat toimenpiteet, verkkojen uudelleenjärjestelyt, koneiden verkkorekisteröinnit sekä asiakkaiden tietoliikennekysymykset.

Aina kaikki ei verkossakaan ole kohdallaan. *”Tällöin vaihdetaan päähän mietintämyssyn tilalle suojakypärä ja säännätään etsimään ongelmaa”,* Syrjänen kertoo. Verkkoon mahtuu lukemattomasti rikkoutuvia laitteita, katkeilevia kaapeleita ja muita pikkuvaivoja. Näistä aiheutuvia vikoja on kuitenkin varsin vähän. Myös nykyisten tietoliikennelaitteistojen ohjelmatkin ovat kohtuullisen luotettavia, jotta niiden aiheuttamia ongelmia olisi kiusaksi asti.

Seppo kertoo, että suuri osa ongelmista aiheutuu käyttäjien vähäpätöisiltä tuntuvista toimista. Työhuoneen kaapeleita saatetaan siivotessa järjestellä hiukan väärin aiheuttamalla verkkoon silmukoita. *”Nämä ovat pahaan paikkaan osuessaan kovin turmiollisia ainakin saman rakennuksen liikenteelle, joskus koko kampukselle”,* Syrjänen varoittaa. Onneksi runkoverkko on nykyään suojattu niitä vastaan varsin hyvin, mutta paikallisia ongelmia silmukat aiheuttavat aina.

Verkkoon saatetaan myös kytkeä luvattomia palvelinkoneita, jotka jakavat työasemille toimimattomia verkko-osoitteita. Yleensä sotkuja aiheuttaneet henkilöt saavat kuulla kunniansa, mutta Sepon mukaan valitettavasti seuraavalla viikolla saattaa olla joku muu, joka tekee samat virheet tai keksii jotain ihan uutta.

Verkon luotettavuuden kannalta asiat eivät aina ole olleet näin hyvin. *”Huomaan jakaneeni yliopiston koneille IP-osoitteita 18 vuotta ja nähneeni jos jonkinlaista tietoliikennetkaisuja ja*

-ongelmaa”, Syrjänen muistelee. Onneksi kehitys on mennyt kohti varmempia verkkoja. Syytä tähän Sepon mukaan onkin, sillä verkkoa tarvitaan aina. ”Verkko ei nuku koskaan, onneksi nykyään verkkovastaavat voivat niin tehdä”, hän muistuttaa.

Maailman pahuus kiusana

”Tietoliikennetontille ropisee maailman pahuutta ainakin kohtuullinen annos”, Syrjänen huokaa. Syynä on se, että Internetin nopeat yhteydet eivät toimi pelkästään meiltä ulos, vaan myös takaisin. ”Erilaisten virusepidemioiden, verkkomatojen ja oikeiden tietokonerikollistenkin jäljittämistä pääsee harjoittamaan muutaman kerran vuodessa”, Seppo kertoo.

”Yliopiston verkko on käyttöhengeltään jotain suljetun yritysverkon ja avoimen kotiverkon välistä”, valistaa Syrjänen. Kaikki mikä kotona on mahdollista, ei täällä ole edes sallittua. Seppo muistuttaa, että laskun maksajana olemme me veronmaksajat, joten verkkokäytön on syytä liittyä yliopiston kulmakiviin eli tutkimukseen, opetukseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. ”Kenenkään henkilökohtainen elokuva- tai musiikkiharrastus vertaisverkoissa ei tälle tontille mahdu”, Seppo toteaa yksikantaan. ”Warettajia ei ammuta aamunkoitteessa, mutta rohmukäyttöön puututaan”. Tekijänoikeuden alaisten ohjelmien, musiikin, elokuvien ja muun materiaalin kopioiminen on paitsi laitonta, myös varastamista.

”Tervetuloa yliopiston verkkoon”, Syrjänen tervehtii silti uusia opiskelijoita ja neuvoo: ”Ollaan kuitenkin varovaisia siellä eikä sitten törttöillä!”.

Aamukahvi laiturilla

Kysyttäessä Sepolta vapaa-ajan vietosta, hän lohkaisee: ”Mikäli oikein muistan, niin vapaa-aika on sitä, ettei ole töitä...”. Hän kertoo aloittaneensa pienen tauon jälkeen opiskelun ja vapaa-ajaksi määrittellään se, ettei ole töitä eikä opiskelua. Seppo kertookin: ”Olen kovin ylpeä, jos saan illalla luettua sängyssä edes yhden sivun kirjaa, ennen kuin Nukkumatti laittaa kioskin kiinni”.

Onneksi aina silloin tällöin jää kuitenkin aikaa lähteä metsiin tai vesille nauttimaan parhaassa seurassa ainutkertaisesta elämästä tällä hienolla planeetalla. ”Harva asia on kuitenkaan – aikuisten oikeesti – hienompaa, kuin aamukahvi laiturilla kesäaamuna”, Seppo päättää.

Lisätietoja

Sepon ja muidenkin kirjoituksia yliopiston verkosta ATK-lehden numerossa 1/2005, <http://www.helsinki.fi/atk/lehdet/105/>